

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně senátu Mgr. Lenky Oulíkové a soudců Mgr. Věry Pazderové, LL.M., M.A., a JUDr. Davida Krysky ve věci

žalobce: **M. B.**
t. č. ve výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici X
sídlem X

proti
žalované: **Vězeňská služba České republiky – Věznice Oráčov**
sídlem č. p. 159, Oráčov

o **žalobě proti rozhodnutím** žalované ze dne 5. 5. 2023, č. j. VS-99035/ČJ-2023-802632-KŘ,
a ze dne 5. 5. 2023, č. j. VS-99218/ČJ-2023-802632-KŘ,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhá zrušení rozhodnutí žalované ze dne 5. 5. 2023, č. j. VS-99035/ČJ-2023-802632-KŘ (dále jen „napadené rozhodnutí 1“), kterým žalovaná zamítla žalobcovu stížnost proti svému rozhodnutí o uložení kázeňského trestu odsouzenému ze dne 28. 4. 2023, č. j. VS-99035/ČJ-2023-802632-KŘ, kterým byl žalobci uložen nepodmíněný kázeňský trest umístění do uzavřeného oddílu

Shodu s prvopisem potvrzuje: Mgr. E. M.

na 7 dnů s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení podle § 46 odst. 1 a odst. 3 písm. f) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o výkonu trestu odnětí svobody“) pro hrubé porušení § 28 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody tím, že dne 27. 4. 2023 ve 14:00 hod. na uzavřeném oddíle po ukončení výkonu kázeňského trestu sdělil, že odmítá ubytování na oddíle B6 – III., kam se měl z rozhodnutí vedoucího oddělení výkonu trestu přebytovat.

2. Dále se žalobce domáhá zrušení rozhodnutí žalované ze dne 5. 5. 2023, č. j. VS-99218/ČJ-2023-802632-KŘ (dále jen „napadené rozhodnutí 2“), kterým žalovaná zamítla žalobcovu stížnost proti svému rozhodnutí o uložení kázeňského trestu odsouzenému ze dne 28. 4. 2023, č. j. VS-99218/ČJ-2023-802632-KŘ, kterým byl žalobci uložen nepodmíněný kázeňský trest umístění do uzavřeného oddílu na 14 dnů s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení podle § 46 odst. 1 a odst. 3 písm. f) zákona o výkonu trestu odnětí svobody pro porušení § 28 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody tím, že dne 28. 4. 2023 ve 12:10 hod. na uzavřeném oddíle po ukončení výkonu předcházejícího kázeňského trestu i přes opakovanou výzvu příslušníka Vězeňské služby ČR odmítl bez jakéhokoliv relevantního zdůvodnění výzvu a pokyn k přebytování na oddíl A2 a k odchodu na tento oddíl určený vedoucím oddělení výkonu trestu.

Obsah žaloby

3. Jednání zaměstnanců Věznice Oráčov je podle žalobce vedeno úmyslem znemožnit mu dosažení podmíněčného propuštění v červenci 2023. Ve stejném měsíci mělo být žalobci dáno hodnocení k podmíněčnému propuštění, které bylo tímto jednáním narušeno. Žalobce se domnívá, že systém nechce, aby docílil dobrého hodnocení. Kdykoliv si vezme právního zástupce, je přesunut do jiné věznice. Tak tomu bylo ve Věznici Vinařice a nyní ve Věznici Oráčov. Kdykoliv poskytne informace Vězeňské službě ČR, tak se to dostane mezi odsouzené a vše se otočí proti němu. Žalobce z toho má psychické problémy, které nikdo neřeší. Má traumata a již nejde být dál mezi těmito odsouzenými. Trest je nucen odsedět na uzavřeném oddíle, kde jsou odsouzení za trest, a jejich počet je minimální. Žalobce nevidí jiné východisko než si to „odsedět“ touto cestou.

Vyjádření žalované

4. Žalovaná navrhl, aby byla žaloba jako nedůvodná zamítnuta, případně odmítnuta jako nepřipustná. V části týkající se „šikany“ se jedná o zásahovou žalobu nejen proti Věznici Oráčov, ale i proti Vězeňské službě ČR. Žaloba je neprojednatelná, protože je velmi obecná. Zrušené rozhodnutí o kázeňském trestu ze dne 20. 4. 2023 uvedené v záhlaví žaloby nelze přezkoumat. Žaloba jako celek nesplňuje náležitosti § 71 odst. 1 písm. a), c) až f) s. ř. s. Především nejsou řádně označena rozhodnutí, proti kterým podaná žaloba směřuje, a žalobní body. Pro případ postupu soudu podle § 76 s. ř. s. žalovaná odůvodnila, proč napadená rozhodnutí nepovažuje za nicotná.
5. V případě rozhodnutí ze dne 20. 4. 2023 nebyl kázeňský trest vykonán z důvodu změny tohoto rozhodnutí ze dne 28. 4. 2023, neboť žalobci byl započítán do nově uloženého trestu předchozí již vykonaný kázeňský trest, čímž se aktuálně uložený trest považoval za vykonaný. I přesto žalobce přiznal svou vinu, že odmítal zařazení na jakékoli oddíly ve Věznici Oráčov. Tvrzenou účelovost rozhodnutí nepodložil žádnými důkazy. V případě dalších napadených rozhodnutí se žalobce pouze bránil potrestání, které považoval za účelové. Napadená rozhodnutí byla vyhotovena v souladu s požadavky zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a interních předpisů Shodu s prvopisem potvrzuje: Mgr. E. M.

žalované. Vždy bylo spáchání skutku spolehlivě prokázáno. Žalobce odmítal zařazení prakticky do jakéhokoliv oddělení věznice ze spekulativních důvodů.

6. Žalovaná rovněž nesouhlasila s tvrzením o šikaně, které žalobce nijak nepodložil. Pokud jde o zařazení do oddílů věznice, to se děje podle stupně zabezpečení a vyhodnocení rizik. Přerážení se děje na základě vyhodnocení rizik a plnění programu zacházení u odsouzeného. Při přesunu do jiné věznice se zohledňují především programy zacházení s odsouzenými a možnost zdravotních služeb. Pokud jde o snahu o znemožnění dřívějšího podmíněného propuštění žalobce z výkonu trestu odnětí svobody, tak se jedná o spekulativní tvrzení. Stejně tak žalobce nedoložil své psychické problémy. Odškodňování pak náleží do věcné příslušnosti civilních soudů. V případě tvrzené šikany žalobce nevyčerpal prostředek ochrany, kterým je dozor státního zastupitelství.

Podstatný obsah správního spisu

7. Dle záznamu o kázeňském přestupku ze dne 20. 4. 2023 se měl žalobce kázeňského přestupku dopustit tím, že dne 20. 4. 2023 ve 13:00 hod. na uzavřeném oddělení při ukončení samostatného ubytování sdělil, že se odmítá vrátit na oddíl A1. Žalobce vlastnoručně uvedl, že má obavy o své zdraví a život, hrozí mu nebezpečí ze strany romské populace a ze strany Vězeňské služby ČR je to šikana.
8. Rozhodnutím ze dne 20. 4. 2023, č. j. VS-92264/ČJ-2023-802632-KŘ, žalovaná rozhodla o uložení kázeňského trestu žalobci jako odsouzenému, přičemž mu uložila nepodmíněný kázeňský trest umístění do uzavřeného oddělení na 7 dní s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení podle § 46 odst. 1 a odst. 3 písm. f) zákona o výkonu trestu odnětí svobody za hrubé porušení § 28 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Toho se měl žalobce dopustit tím, že dne 20. 4. 2023 ve 13:00 hod. na uzavřeném oddělení po ukončení svého samostatného ubytování sdělil, že odmítá ubytování na oddíle A1, kam se měl dle rozhodnutí vedoucího oddělení výkonu trestu vrátit. Své rozhodnutí žalovaná odůvodnila tím, že vina je jednoznačně prokázána tvrzením strážného a žalobce. Při ukládání kázeňského trestu žalovaná přihlédla k dosavadnímu chování žalobce a závažnosti kázeňského přestupku.
9. Proti tomuto rozhodnutí žalobce podal stížnost, v níž uvedl, že mu hrozilo nebezpečí, a proto nemohl být trestán, že odmítl ubytování na oddíle. Zdůraznil hrozící újmu na zdraví ze strany romské populace. Za šikanu považuje počínání vedoucí výkonu trestu, která jej z oddílu B4 přestěhovala na oddíl A1 bez udání důvodu. Přitom i na oddíle B4 bylo žalobci vyhrožováno fyzickou újmou, kterou nikdo neřešil. Oddíl A1 je kuřácký.
10. Ve spisu je zaznamenáno, že žalobce tento kázeňský trest vykonal od 20. 4. 2023 14:00 hod. do 27. 4. 2023 14:00 hod.
11. Rozhodnutím ze dne 27. 4. 2023 žalovaná zrušila své rozhodnutí ze dne 20. 4. 2023 a věc vrátila k novému kázeňskému řízení. Uvedla, že ještě před ukončením ubytování byl dne 20. 4. 2023 v 10:19 hod. se žalobcem proveden pohovor, ve kterém uvedl důvody pro své samostatné ubytování: vztahové problémy se spoluodsouzenými na oddíle A1, výhrůžky, že je žalobce udavač a spoluodsouzení jej nechťejí. Tyto informace, které měly být ještě prověřovány, neměl k dispozici vedoucí oddělení výkonu trestu při rozhodování o přebytování žalobce. S ohledem na důvodné podezření, že by žalobce mohl mít problémy, tak měla Vězeňská služba ČR učinit opatření k zajištění bezpečnosti. Důvod nerespektování pokynu ze strany žalobce se proto jeví být objektivní.

12. Rozhodnutím ze dne 3. 5. 2023 žalovaná v novém kázeňském řízení zastavila kázeňské řízení, protože nebylo zcela prokázáno spáchání kázeňského přestupku. Odmítnutí žalobce přesunout se na jiný oddíl provázely pochybnosti.
13. Dle záznamu o kázeňském přestupku ze dne 27. 4. 2023 se měl žalobce dopustit kázeňského přestupku tím, že dne 27. 4. 2023 ve 14:00 hod. na uzavřeném oddělení při ukončení výkonu kázeňského trestu umístění na uzavřeném oddělení na dobu 7 dnů tím, že odmítl ubytování na oddíle B6, kam byl rozhodnutím vedoucího oddělení výkonu trestu zařazen. Žalobce uvedl, že odmítá všechny oddíly Věznice Oráčov z bezpečnostních důvodů a obav o své zdraví a život. Důvodem je, že některý zaměstnanec věznice měl vyrazit informace, které žalobce sdělil Vězeňské službě ČR v březnu ohledně vězňů, kteří kouří na nekuřáckém oddíle nebo jinak porušují vězeňský řád. Žalobce uvedl všechna jména a čísla ložnic. Od 9. 2. 2023 do 18. 4. 2023 se dle žalobce na nekuřáckém oddělení „vesele“ kouřilo a ani jednou neproběhlo testování. Dne 15. 3. 2023 byla vynesena informace, že o tom žalobce podal informace. Od té doby nebyl na oddíle „populární“.
14. Rozhodnutím ze dne 28. 4. 2023 žalovaná za tento skutek uložila kázeňský trest žalobci jako odsouzenému. Vinu považovala za jednoznačně prokázanou zjištěním strážného a vyjádřením žalobce. Při ukládání kázeňského trestu přihlédla k dosavadnímu chování žalobce a závažnosti kázeňského přestupku.
15. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce stížnost, v níž označil trestání za účelové. Systém není nápravný a žalobce se s nálepkou udavače obává o svůj život. Proto od 21. 4. 2023 odmítá všechny oddíly. Bude je odmítat třeba až do prosince 2025, neboť při výkonu kázeňského trestu mu nehrozí žádná újma a netrpí problémy ze zakouřených cel kvůli astmatu a to je pro něj důležité.
16. **Napadeným rozhodnutím 1** žalovaná rozhodla tak, jak je uvedeno v bodu 1 tohoto rozsudku. Obavy žalobce z umístění na oddíl B6 žalovaná označila za subjektivní a ničím nepodložené, neboť na tomto oddíle nebyl nikdy fakticky umístěn a neznal jeho specifika a spoluodsouzené tam ubytované. Vysvětlení se tak jeví neopodstatněné a účelové. Rovněž argumentace „nepopularitou kvůli jistým informacím“ je nedostatečná.
17. Dle záznamu o kázeňském přestupku ze dne 28. 4. 2023 se měl žalobce dopustit kázeňského přestupku dne 28. 4. 2023 ve 12:10 hod. na uzavřeném oddělení v kanceláři dozorců před ukončením samostatného ubytování tím, že odmítl ubytování na oddílu A2, kam byl zařazen z rozhodnutí vedoucí oddělení výkonu trestu. Žalobce se nevyjádřil.
18. Dne 28. 4. 2023 vychovatel v úředním záznamu pro podání vysvětlení jakožto svědek potvrdil, že skutek se stal tak, jak je uvedeno v záznamu o kázeňském přestupku.
19. Ve spisu je založena příloha závazného pokynu č. 119/2023 vedoucího oddělení výkonu trestu, dle které měl být žalobce přeubytován z oddílu B6 na oddíl A2.
20. Rozhodnutím ze dne 28. 4. 2023 žalovaná uložila za skutek uvedený v bodu 17 tohoto rozsudku kázeňský trest žalobci jako odsouzenému. Vinu považovala za jednoznačně prokázanou zjištěním strážného. Svědecká výpověď vychovatele podpořila svědectví strážného. Doba umístění v uzavřeném oddělení byla stanovena delší, neboť předchozí kázeňské tresty nesplnily svůj výchovný účel. Trest byl proto uložen v maximální výši.
21. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce stížnost, v níž uvedl, že je trestán účelově, aby mu bylo znemožněno dřívější podmíněné propuštění, protože je „chronický stěžovatel“. Má

z toho psychické problémy, které nikdo neřeší. Žalobce neporušuje pravidla, spíše nezapadá mezi dlouhodobé uživatele drog a je trestán za svou obranu.

22. **Napadeným rozhodnutím 2** žalovaná rozhodla tak, jak je uvedeno v bodu 2 tohoto rozsudku. V jeho odůvodnění konstatovala, že spáchání skutku bylo jednoznačně prokázáno. Žalobcovy subjektivní obavy z umístění na oddíl A2 nejsou ničím podloženy. Žalobce zde nebyl nikdy umístěn a neznal specifika tohoto oddílu, tudíž ani spoluodsouzené. Nedostatečná je též obrana, že žalobce nezapadá mezi dlouhodobé uživatele drog a je trestán za svou obranu, coby důvod neuposlechnutí pokynu k přebytování.

Posouzení žaloby soudem

23. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, že je věcně i místně příslušným soudem a napadené rozhodnutí je rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Při přezkoumání napadeného rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Soud rozhodl bez nařízení ústního jednání, neboť žalovaná s tímto postupem souhlasila a žalobce nevyjádřil ve lhůtě stanovené soudem nesouhlas (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Soud dospěl k závěru, že podaná žaloba je nedůvodná.
24. Žalované lze za pravdu, že žaloba je velice obecná. To ale nutně neznamená, že nemůže být věcně projednána. Žalobce v jejím záhlaví označil obě napadená rozhodnutí čísly jednacími a připojil též jejich opisy, ve kterých je uvedeno datum jejich doručení žalobci [§ 71 odst. 1 písm. a) a odst. 2 s. ř. s.]. Z obsahu žaloby též jednoznačně plyne, že se žalobce domáhá zrušení obou napadených rozhodnutí, což soud považuje za návrh výroku rozsudku [§ 71 odst. 1 písm. f) s. ř. s.] a označení výroků správních rozhodnutí, které žalobce napadá [§ 71 odst. 1 písm. c) s. ř. s.]. Označení důkazních návrhů není povinnou součástí žaloby a žalobce není povinen navrhopat další dokazování nad rámec důkazních prostředků provedených ve správním řízení [§ 71 odst. 1 písm. e) s. ř. s.].
25. Z hlediska žalobních bodů coby klíčové náležitosti žaloby podle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. vymezující rozsah soudního přezkumu soud uvádí, že žaloba je skutečně na samé hraně projednatelnosti, neboť obsahuje spíše obecné výtky proti žalované, které nejsou doprovázeny příliš konkrétními skutkovými tvrzeními, eventuálně rovněž doplněnými návrhy na provedení důkazů. S ohledem na povahu kázeňského trestání odsouzených ve výkonu trestu odnětí svobody coby méně formalizovaného úředního postupu lze však takovýto přístup přijmout. Je ovšem nutné upozornit na to, že soudní řízení správní je i v tomto případě ovládáno dispoziční zásadou a je na žalobci, aby řádně uvedl, v čem považuje napadená rozhodnutí za nezákonná. Soudu nepřísluší, aby za žalobce cokoliv aktivně domýšlel a stavěl se tak do role jeho zástupce (srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, č. 2162/2011 Sb. NSS). Žalobce měl ostatně možnost požádat o ustanovení zástupce z řad advokátů podle § 35 odst. 10 s. ř. s., kterou však nevyužil, a požádal pouze o osvobození od soudních poplatků, čemuž soud vyhověl. Obecnost uplatněných žalobních bodů pak jde k jeho tíži v tom smyslu, že soud žalobu projedná a napadená rozhodnutí přezkoumá ve stejné míře obecnosti (srov. § 75 odst. 2 s. ř. s.).
26. Soud se neztotožnil s výkladem žalované, podle které by se v případě žaloby žalobce mohlo jednat rovněž o žalobu na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu ve smyslu § 82 s. ř. s., který by měl spočívat v žalobcem tvrzené vězeňské šikaně. Žalobce totiž uvedl: „*tímto podávám žalobu proti kázeňskému trestu ze dne 27. 4. 2023 a kázeňskému trestu ze dne 28. 4. 2023.*“ Tím podle soudu jednoznačným způsobem nevyvolávajícím pochybnost

Shodu s prvopisem potvrzuje: Mgr. E. M.

formuloval své žalobní žádání, přičemž vyjádřil jednoznačnou vůli domoci se soudního přezkumu napadených rozhodnutí a jejich zrušení. Žalobce naproti tomu konkrétně neoznačil jakýkoliv případný nezákonný zásah. Žalobcovo tvrzení o šikanózním jednání ze strany žalované soud považuje za součást žalobních bodů stran tvrzené nezákonnosti napadených rozhodnutí.

27. Žalobce dále výslovně uvedl data rozporovaných kázeňských přestupků spáchaných dne 27. 4. 2023 (napadené rozhodnutí 1) a dne 28. 4. 2023 (napadené rozhodnutí 2), ale nikoliv své jednání ze dne 20. 4. 2023. K němu se vztahující rozhodnutí žalované o kázeňském přestupku odsouzeného ze dne 20. 4. 2023, č. j. VS-92264/ČJ-2023-802632-KŘ, označil v záhlaví jako zrušené, což vyplývá i z předloženého správního spisu. Je proto zjevné, že se žalobce nechtěl domáhat zrušení již zrušeného rozhodnutí. K žalobě připojil jeho opis snad proto, aby blíže vysvětlil svou „kázeňskou situaci“ ve Věznici Oráčov. Totožný význam mají i skutková tvrzení, která jdou nad rámec skutkových okolností řešených v napadených rozhodnutích.
28. K žalobním bodům uvádí soud následující:
29. Podle § 28 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody je odsouzený ve výkonu trestu povinen dodržovat stanovený pořádek a kázeň, plnit pokyny a příkazy zaměstnanců Vězeňské služby, pracovat, pokud je mu přidělena práce a není uznán dočasně práce neschopným nebo není po dobu výkonu trestu uznán zdravotně nezpůsobilým k výkonu práce, plnit úkoly vyplývající z programu zacházení, šetrně zacházet se svěřenými věcmi, nepoškozovat cizí majetek, dodržovat zásady slušného jednání s osobami, s nimiž přichází do styku, a i jinak zachovávat ustanovení vnitřního řádu věznice. Dále je povinen dodržovat opatření a pokyny podle zvláštních právních předpisů k zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany.
30. Podle § 46 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody je kázeňským přestupkem zaviněné porušení zákonem stanovené nebo na jeho základě uložené povinnosti, pořádku nebo kázně během výkonu trestu.
31. Podle § 46 odst. 3 písm. f) zákona o výkonu trestu odnětí svobody jsou kázeňskými tresty umístění do uzavřeného oddílu až na 28 dnů, s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení.
32. Podle § 47 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody lze kázeňský trest uložit, jen jsou-li náležitě objasněny okolnosti kázeňského přestupku a prokázána vina odsouzeného. Před uložením kázeňského trestu musí být odsouzenému umožněno, aby se vyjádřil ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, a důkazům o nich. Může uvádět okolnosti, které jeho vinu vyvracejí nebo zmírňují a na podporu svých tvrzení navrhopat provedení dalších důkazů sloužících k jeho obhajobě.
33. Z hlediska skutkového není mezi žalobcem a žalovanou žádného sporu o tom, že žalobce soustavně odmítal své ubytování na příslušných odděleních Věznice Oráčov, a nerespektoval tak příkazy příslušníků Vězeňské služby ČR vydané na základě vnitřních předpisů žalované. Žalobce se k tomuto doznal jak ve svých vyjádřeních v předcházejících kázeňských řízeních, tak v žalobě.
34. Druhou otázkou však je, zda žalobce své přesunutí na jiná oddělení věznice odmítal z ospravedlnitelných důvodů, jak ze žaloby vyznívá.

35. Soud v této souvislosti připomíná, že Ústavní soud již v usnesení ze dne 6. 1. 1998, sp. zn. I. ÚS 263/97, konstatoval, že „[o]bčané jsou povinni se podrobit výkonu pravomoci veřejného činitele bez ohledu na vlastní soukromý názor. Jsou-li přesvědčeni, že tímto jednáním bylo porušeno jejich právo či jim byla způsobena škoda, mohou se proti takovému postupu veřejného činitele bránit jiným, a to zákonným způsobem. Ústava České republiky, Listina základních práv a svobod, ani žádná jiná právní norma nepřipouští, aby občané nejprve hodnotili zákonnost postupu veřejných činitelů a teprve na základě toho jejich pokynů uposlechli nebo neuposlechli.“ Přímá obrana proti výkonu pravomoci úřední osoby (zde příslušníka Vězeňské služby ČR) je možná jen ve výjimečných případech při zjevných excesech, například pokud by osoba vykonávající pravomoc orgánu veřejné moci zjevně páčila na adresátu veřejné správy trestný čin, jednala zcela mimo rámec svěřené pravomoci či v případě zcela evidentní nepřiměřenosti (k tomu srov. např. srov. Staša, J. In: Hendrych, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 9. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 187-188). Takto kupříkladu Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 1. 11. 2000, sp. zn. 28 Ca 38/2000, shledal legálním postup kontrolované podnikající osoby, která bránila pracovníkům Nejvyššího kontrolního úřadu v provedení daňové kontroly, neboť tento úřad nikdy ani náznakem neměl takovouto pravomoc. Standardní postup adresáta veřejné správy jinak ale má být vždy takový, že dotyčný nejprve strpí výkon pravomoci, třebaže s ním nesouhlasí, a v návaznosti na to se bude bránit právem předpokládaným způsobem (podáním opravných prostředků, podnětů k přezkumné činnosti nadřízenému orgánu, stížností, žádostí o změnu stávajícího stavu apod.) a při té příležitosti upozorní na skutečnosti, z nichž dovozuje nezákonnost a nepřipustnost konání správního orgánu.
36. Z vyjádření žalobce v kázeňských řízeních a z podané žaloby lze pouze vytušit, že mohlo dojít k nějakému konfliktu mezi žalobcem a ostatními odsouzenými. V případě žalobcova jednání ze dne 20. 4. 2023 je ze správního spisu patrné, že se žalovaná jeho tvrzeními zabývala a snad jim i nejprve částečně uvěřila v tom směru, že by žalobcovo soužití s vězni na daném odděle mohlo být problematické. Pokyny, jejichž neuposlechnutí vedlo k uložení kázeňských trestů řešených napadenými rozhodnutími, směřovaly k ubytování žalobce na jiných oddělech Věznice Oráčov. Žalobce však později obdobným způsobem odmítl ubytování i na dvou dalších oddělech.
37. Při absenci konkrétních důkazů nelze presumovat, že ve Věznici Oráčov byl žalobce natolik známou osobou, že nemohl být bez rizika konfliktu s ostatními odsouzenými ubytován na *žádném* jejím oddělení. Žalobce totiž rozporoval své umístění i na ty oddíly, na kterých předtím nepobýval. Stejně tak není pravděpodobné, že by žalobce znal všechny vězně na všech odděleních. Stejně tak nelze bez jakýchkoliv důkazů bez dalšího uvěřit tvrzení žalobce, že je ze strany Vězeňské služby ČR obětí cílené šikany a nyní rozporované kázeňské tresty jsou pouze jedním z jejích projevů. V projednávané věci jde v první řadě o to, zda žalobce naplnil skutkovou podstatu § 46 odst. 1 ve spojení s § 28 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody.
38. Navíc pokud by měl žalobce v minulosti problémy s ostatními vězni, lze předpokládat, že by o tom existovaly alespoň nějaké záznamy, které by žalovaná zmínila v napadených rozhodnutích nebo žalobce v podané žalobě. O žádných takových záznamech však ani jedna strana nehovoří, nejsou ani součástí předloženého spisového materiálu.
39. Přestože je žalobce bez právnického vzdělání, lze od něj očekávat, že v žalobě blíže popíše „svůj příběh“ tak, aby bylo zjevné, co se vlastně přihodilo. Stejně tak lze očekávat, že blíže odkáže na alespoň nějaké důkazní prostředky na podporu svých tvrzení (např. na záznamy Shodu s prvopisem potvrzuje: Mgr. E. M.

o šetření dřívějších incidentů či jiné důkazy je prokazující apod.). Žalobce však nic takového neučinil, a proto nelze na základě prostého tvrzení bez dalšího dovozovat, že příslušníky Vězeňské služby ČR neposlouchal z legitimních důvodů.

40. Soud proto po přezkumu napadených rozhodnutí a předcházejících kázeňských řízení v rozsahu uplatněných žalobních bodů uzavřel, že závěry žalované, že se žalobce dopustil kázeňských přestupků spočívajících v nerespektování pokynů příslušníků Vězeňské služby (§ 28 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody), a kázeňské tresty za toto jednání uložené z hlediska zákonnosti obstojí.
41. Současně lze dát za pravdu žalované, že pokud se žalobce cítí být ve výkonu trestu obětí šikany či jiného závadového zacházení, může požádat o prošetření krajské státní zastupitelství místně příslušné podle místa výkonu trestu podle § 78 zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Kontrolní činnost ve věznicích může také, a to zcela nezávisle na orgánech činných v trestním řízení a Vězeňské službě ČR, provádět Veřejný ochránce práv na základě § 1 odst. 3 a 4 zákona č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv. Jak dále vysvětlil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 3. 2021, č. j. 10 As 350/2020-36, „[p]odání odsouzeného žádající příslušné státní zastupitelství o dozor (§ 16a odst. 5 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství) a žádost o přezkoumání způsobu vyřízení tohoto podání u nejbližšího vyššího státního zastupitelství (§ 16a odst. 7 téhož zákona) představují právní prostředky ochrany nebo nápravy, které je nutno vyčerpat před podáním žaloby na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu ve smyslu § 85 s. ř. s.“ Soudní řízení správní jako takové totiž neslouží k provádění dozoru ve věznicích. Úloha soudu v tomto řízení je zásadně striktně přezkumná.

Závěr a náklady řízení

42. Vzhledem k tomu, že uplatněné žalobní body jsou nedůvodné, soud žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
43. O nákladech řízení účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšné žalované v řízení žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly. Soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 29. května 2025

Mgr. Lenka Oulíková v. r.
předsedkyně senátu